

Η ΦΩΝΗ της ΕΝΩΣΗΣ

Έκδοση της ΕΝΩΣΗΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ Παλαιού Φαλήρου -
Αρ. Φύλλου 6 • Δεκέμβριος 2006 • ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΠΑΝΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Με το ξεκίνημα της φετινής σχολικής χρονιάς άρχισαν να προκηρύσσονται σταδιακά κινητοποιήσεις από εκπαιδευτικούς, μαθητές, φοιτητές. Δεν ήταν ένας κεραυνός εν αιθρία! Από τα μέσα της προηγούμενης χρονιάς είχαν αρχίσει να προβάλλονται αντιδράσεις σε διάφορα μέτρα που επιχειρήθηκαν να εφαρμοστούν ή που δρομολογούνταν προς ψήφιση, τα οποία ακολούθησαν νέα μέτρα για τη Δευτεροβάθμια (μέσα στο καλοκαίρι). Άρα, εφόσον υπήρχε αιτία, όλα έδειχναν πως θα είχαμε ένα «καυτό» φθινόπωρο!

Η σταθερή υποχρηματοδότηση της Παιδείας, η προσπάθεια περαιτέρω ιδιωτικοποίησής της, η αποκέντρωση, το περιεχόμενο της εκπαίδευσης, η αποσπασματικότητα των γνώσεων, η υποβάθμιση των πτυχίων, η κατηγοριοποίηση των μαθητών, είναι τα σημεία των καιρών.

Αποτελεί ελπίδα για όλους το ότι πρωτοποριακό ρόλο για μια καλύτερη Παιδεία ανέλαβαν οι νέοι, τα παιδιά μας. Τη διεκδικούν και θέλουν να συμβάλλουν δυναμικά στην εξασφάλισή της. Τα συλλογικά όργανα των γονέων, μέσα από τις πανεκπαιδευτικές κινητοποιήσεις, πρόβαλλαν τα αιτήματά τους για:

✓ **Ενιαίο σχολείο, δημόσιο και δωρεάν, για όλα τα παιδιά μέχρι τα 18 τους χρόνια, που θα ολοκληρώνει την εργασία του χωρίς ανάγκη φροντιστηρίων και πρόσθετων μαθημάτων επί πληρωμή, θα διαμορφώνει σταθερές προσωπικότητες, ανθρώπους με χαρακτήρα και κοινωνικές αξίες, για να μπορέσουν να πάρουν τις τύχες τους στα χέρια τους.**

✓ **Αύξηση των κρατικών δαπανών για την Παιδεία στο 15% του κρατικού προϋπολογισμού.**

✓ **Κατάργηση της βάσης του «10» για εισαγωγή σε ΑΕΙ-ΤΕΙ.**

✓ **Επαγγελματικές σχολές, μεταλυκειακές, δημόσιες και δωρεάν.**

✓ **Ενιαία Ανώτατη Εκπαίδευση, δημόσια και δωρεάν, σχολές με επιστημονικό αντικείμενο, που θα δίνουν πτυχία με αξία, για εργασία και ζωή με δικαιώματα.**

✓ **Κάλυψη όλων των εκπαιδευτικών αναγκών με μόνιμους εκπαιδευτικούς, καλοπληρωμένους, με περιοδική επιμόρφωση από τα Πανεπιστήμια.**

Η **Ανώτατη Συνομοσπονδία Γονέων Μαθητών Ελλάδας (Α.Σ.Γ.Μ.Ε.)** διακήρυξε προς πάσα κατεύθυνση, με δελτία Τύπου, παρεμβάσεις στα Μ.Μ.Ε., συνάντηση με εκπροσώπους του υπουργείου, ομιλίες σε συγκεντρώσεις, ότι: **«Τα παιδιά μας δεν μαθαίνουν γράμματα αλλά εξουθενώνονται, το άγχος και η αποστροφή τους για τη διαδικασία της μάθησης και το δημόσιο σχολείο μεγαλώνουν και οι γονείς χρυσοπληρώνουν αμφίβολης αξίας ιδιωτικές υπηρεσίες προκειμένου να συμπληρώσουν τα ελλείμματα του δημόσιου σχολείου. Καθήκον των γονιών και των εκπαιδευτικών είναι, μαζί με τα παιδιά, να αγωνιστούν για να μη καθούν άλλες γενιές μαθητών για να δοκιμάσουμε κι άλλες, νέες “κοσμογονίες” στην Παιδεία. Όλα τα παιδιά είναι “κατάλληλα” για μόρφωση, “ακατάλληλο” είναι το εκπαιδευτικό σύστημα και θα αγωνιστούμε να το αναμορφώσουμε. Ονειρευόμαστε τα παιδιά μας να ανοίγουν φτερά κι όχι να σέρνουν αλυσίδες!»**

Πόρισμα του Ε.ΣΥ.Π για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Στις αρχές Ιουλίου δημοσιεύτηκε το πόρισμα του Ε.ΣΥ.Π. (Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας) για τη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ένα κείμενο 60 σελίδων. Μετά από μια ρητορική θεωρητική υποστήριξη της έκθεσής τους και μια αυστηρή κριτική στο υπάρχον σύστημα, οι εισηγητές απαριθμούν τις προτάσεις τους:

▲ Το 1/3 του αναλυτικού προγράμματος να διαμορφώνεται πλέον σε επίπεδο σχολικής μονάδας, σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα (!) των μαθητών και τις ανάγκες (;) της τοπικής κοινωνίας.

▲ Το σχολικό πρόγραμμα του Γυμνασίου να διχοτομείται σε 2 ζώνες, όπως γίνεται ήδη στο Δημοτικό. Η μια ζώνη θα περιλαμβάνει μαθήματα κοινά για όλους, ενώ η άλλη θα διαμορφώνεται από σχολείο σε σχολείο, από τμήμα σε τμήμα (Ευέλικτη Ζώνη).

Σημείωση δική μας: Ήδη με τις 2 πρώτες προτάσεις καταργείται το ενιαίο της Εκπαίδευσης! Αυτό σημαίνει ότι το σχολικό πρόγραμμα της υποχρεωτικής εκπαίδευσης θα διαμορφώνεται σε ευθεία αντιστοιχία με την οικονομική δυνατότητα και την ταξική προέλευση του μαθητικού πληθυσμού.

▲ Επανέρχεται το ζήτημα των πολλών εναλλακτικών βιβλίων ανά μάθημα και η απόρριψη του μοναδικού βιβλίου.

▲ **Προβλέπεται η καθιέρωση του οικονομικού υποδιευθυντή (manager) και προτείνεται η «αυτόνομη» και «ευέλικτη» οικονομική διαχείριση των σχολικών μονάδων, τα οποία θα έχουν, υποτίθεται, οικονομική αυτοτέλεια, αφού θα χρηματοδοτούνται απευθείας από το κράτος, αλλά και από την αναζήτηση «χορηγών».**

▲ Προβλέπεται η στενή συνεργασία των σχολικών μονάδων με τοπικούς φορείς και κυρίως με τις επιχειρήσεις.

▲ Χαρακτηρίζεται, επίσης, από μια εξετασιομανία και συγκεκριμένα:

1. Περιφερειακές εξετάσεις και στη Γ' Γυμνασίου
2. Εικονικές-διαγνωστικές περιφερειακές εξετάσεις στην Α' Λυκείου.

3. Περιφερειακές εξετάσεις στη Β' Λυκείου με συμμετοχή 20% του βαθμού αυτού στον τελικό βαθμό πρόσβασης της Γ' Λυκείου.

4. Τρεις εναλλακτικές εξεταστικές προτάσεις για τη Γ' Λυκείου, με κυρίαρχη την πρόταση για περιφερειακές εξετάσεις σε 4 μαθήματα γενικής παιδείας (Γλώσσα, Πληροφορική, Αγγλικά, Κοινων. Επιστήμες) και 3 -ίσως και περισσότερα - σε πανελλαδικό επίπεδο.

Του Πάνου Μαραγκού από το «ΕΘΝΟΣ»

Όλα αυτά θα ...υποβοηθούνται από τον αναβαθμισμένο Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό (Σ.Ε.Π.), που θα αναλάβει πιο... επιστημονικά να διοχετεύει μαθητές στα ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ.

▲ Ζητείται η θεσμοθέτηση φακέλου του μαθητή, που θα είναι κριτήριο αξιολόγησής του και θα μετράει η ποιότητα και ο ελάχιστος αριθμός εργασιών του για τον τελικό βαθμό κατά τάξη. Σε σχέση με τη βαθμολόγηση, προτείνεται τόσο για το Γυμνάσιο όσο και για τις Α' & Β' Λυκείου ένας Μέσος Όρος επίδοσης τριμήνων, τελικού γραπτού και συνθετικής εργασίας ή συμμετοχής του σε διαθεματικό σχέδιο δράσης.

▲ Η αξιολόγηση των σχολικών μονάδων, η οποία συνδέεται με όλα τα παραπάνω, θα έχει άμεση σχέση με τη χρηματοδότησή τους. Προτείνεται συνολική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των παραγόντων που το επηρεάζουν δηλ. αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας με αυτοαξιολόγηση και εξωτερική αξιολόγηση, φάκελος εκπαιδευτικού, περιγραφική αξιολόγηση των μαθητών και φάκελος μαθητή.

Όλα αυτά, όπως είπαμε στην αρχή, ανακοινώθηκαν τον Ιούλιο. Επομένως, ήταν από τότε γνωστά σε αρκετούς εκπαιδευτικούς, γονείς και μαθητές, οι οποίοι με τη σειρά τους ενημέρωσαν περισσότερους. Άρα, ήταν σημαντική αιτία για τις κινητοποιήσεις που ξεκίνησαν με την έναρξη της σχολικής χρονιάς.

Η ΕΝΩΣΗ ΣΥΛΛΟΓΩΝ
ΓΟΝΕΩΝ & ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ
Παλαιού Φαλήρου
εύχεται στα παιδιά,
στους γονείς
& στους εκπαιδευτικούς
ΧΑΡΟΥΜΕΝΕΣ
ΓΙΟΡΤΕΣ - ΚΑΛΗ &
ΕΙΡΗΝΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ

ΣΥΝΤΟΜΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ

Οι πρόσφατες καταλήψεις μας έφεραν αντιμέτωπους με πολλά και ακανθώδη προβλήματα. Η ευχάριστη διαπίστωση είναι ότι τα αιτήματα των παιδιών ταυτίζονται, λιγότερο ή περισσότερο, με εκείνα του γονεϊκού κινήματος, πολλά από τα οποία έχουν κατά καιρούς αναλυθεί στις σελίδες της εφημερίδας μας. Τα προβλήματα της Παιδείας λοιπόν, τα οποία είναι στη βάση τους προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας και του τρόπου λειτουργίας της, αναδείχθηκαν πλέον και έγιναν γνωστά και στους πλέον αδιάφορους πολίτες της χώρας.

Η σταδιακή απαξίωση της λεγόμενης δημόσιας παιδείας, η οποία πληρώνεται αδρά από το μέσο ελληνικό νοικοκυριό, τείνει να οδηγήσει σε οδυνηρό αδιέξοδο. Τα παιδιά μας περνάνε τις δημιουργικότερες ώρες της ημέρας τους σε κτίρια άθλια στην πλειοψηφία τους, παλαιά και κακοσυντηρημένα. Το χάλι των κτιρίων συνηγορεί και στην έλλειψη σεβασμού των παιδιών στο χώρο, δημιουργώντας σε κάποια από αυτά τη διάθεση να τα «χαλάσουν» ακόμα περισσότερο.

Οι υποδομές και το εποπτικό υλικό είναι ανύπαρκτα. Τα χημεία και οι αίθουσες τεχνολογίας, όπου υπάρχουν, είναι στοιχειωδέστατα εξοπλισμένα. Τα μαθήματα πολιτισμού (μουσική, καλλιτεχνικά) διδάσκονται (αν διδάσκονται) σε απαράδεκτες συνθήκες, εφ' όσον σχεδόν κανένα δημόσιο σχολείο δεν διαθέτει ειδικές αίθουσες ή υποδομή για την ουσιαστική διδασκαλία τους. Η διδασκαλία των ξένων γλωσσών εξακολουθεί να είναι εικονική και το δημόσιο σχολείο μέχρι στιγμής δεν έχει μπορέσει να πείσει τους γονείς ότι είναι σε θέση να υποκαταστήσει τα ιδιωτικά φροντιστήρια. Κανένας γονιός (και δυστυχώς κανένας εκπαιδευτικός) δεν έχει πεισθεί ότι υπάρχει πιθανότητα επιτυχίας στις εξετάσεις των ΑΕΙ/ΤΕΙ χωρίς την ενισχυτική απογευματινή διδασκαλία, η οποία κατατρώνει το εισόδημα των γονέων και τον χρόνο των παιδιών.

Είμαστε όλοι συνυπεύθυνοι στη δημιουργία του τέρατος, που λέγεται Παιδεία στην Ελλάδα του 21ου αιώνα. Παιδιά - ζόμπι με πλήρη έλλειψη ελεύθερου χρόνου από την πρώτη τάξη του Δημοτικού, ρίχνονται από τα γενεαλογικά τους στο κνήγι του σύγχρονου «ελληνικού ονείρου». Παιδιά - εργάτες που δεν γνωρίζουν την έννοια του «χαζέματος» και του «χασίματος χρόνου». Παιδιά στεγνά και αγχωμένα, που δυστυχώς δεν μορφώνονται, δεν αποκτούν γνώσεις, αλλά παράλληλα «δεν δικαιούνται να αποτύχουν».

Το τάβλι και ο καφές στην κατάληψη ήταν από την άποψη αυτή ακραία επαναστατική δήλωση των παιδιών, τα οποία επιτέλους πέρασαν μερικές μέρες χαζεύοντας, κουβεντιάζοντας μεταξύ τους και κοροϊδεύοντας το άγχος μας για την απώλεια διδακτικών ωρών.

Το πρώτο ακανθώδες ερώτημα, η θέση του οποίου εξακολουθεί να αποτελεί ταμπού, γεγονός που δεν μας τιμά ως δημοκρατική κοινωνία, είναι η νομιμότητα των καταλήψεων. Δικαιούται άραγε οποιοσδήποτε να καταλαμβάνει δημόσια κτίρια και να εμποδίζει βίαια την παροχή συνταγματικά κατοχυρωμένων δημοσίων υπηρεσιών σε όσους από τους συμπολίτες του επιθυμούν να τις λάβουν; Το δεύτερο ακανθώδες ερώτημα είναι αν η κατάληψη πρέπει να είναι το πρώτο ή το έσχατο μέτρο στη διεκδίκηση των αιτημάτων. Αν οι αγωνιστικές κινητοποιήσεις αρχίζουν με την κατάληψη, ποια θα είναι η κορύφωσή τους; Δεν θα προτείνω απαντήσεις, γιατί τις θεωρώ αυτομόνητες. Προχωρώ σε άλλες σκέψεις. Μία βασική διαπίστωση από την πρόσφατη εμπειρία ήταν η σχετική ή απόλυτη άγνοια των παιδιών σε ό,τι αφορά τις δημοκρατικές διαδικασίες, που πρέπει να ακολουθηθούν για τη λήψη αποφάσεων.

Οι περισσότερες καταλήψεις έγιναν από μικρό αριθμό παιδιών, που διέρρηξαν τη νύχτα ή νωρίς το πρωί το σχολείο τους και στη συνέχεια, μετά από σύντομη και συνήθως μονόπλευρη ενημέρωση, έθεταν το ερώτημα της συνέχισης ή λήξης της κατάληψης σε αυτόκλητες Γενικές Συνελεύσεις που αποφασιζαν δια βοής ή με ανάταση χεριών. Τα παιδιά συνήθως αγνοούσαν τη διαδικασία σύγκλησης Γενικής Συνέλευσης, την αναγκαιότητα γνωστοποίησης της ημερήσιας

διάταξης, της εκλογής προεδρείου ή της εναλλαγής ομιλητών, που θα ανέπτυσαν τα θέματα από διαφορετικές σκοπιές. Σπανίως είχαν πλήρη και σωστή ενημέρωση για τον ακριβή αριθμό των παιδιών που φοιτούν στο σχολείο τους και, επομένως, της ύπαρξης ή όχι απαρτίας στις Γενικές Συνελεύσεις.

Η άγνοια αυτή αποδεικνύει όχι βέβαια έλλειψη δημοκρατικής συνείδησης των παιδιών, αλλά βαθύτατη έλλειψη δημοκρατικής παιδείας. Για τις ελλείψεις αυτές δεν ευθύνονται βέβαια τα παιδιά, αλλά εμείς οι «μεγάλοι», γονείς και δάσκαλοι.

Η λειτουργία των μαθητικών κοινοτήτων αγγίζει στα περισσότερα σχολεία τα όρια της παρωδίας. Οι αρχαιρεσίες γίνονται βέβαια, τα πενταμελή και το δεκαπενταμελές εκλέγονται, αλλά στη συνέχεια ..μαυρίλα. Σπανίως τους παραχωρούνται οι προβλεπόμενες από το νόμο ώρες για τις συνεδριάσεις τους. Σπανίως ασχολούνται οι διδάσκοντες με την εκπαίδευση των παιδιών σε διαδικασίες. Σπανίως έχουν τη δυνατότητα να ανταλλάξουν απόψεις στα πλαίσια Γενικής Συνέλευσης. Τελικά η δραστηριότητά τους συρρικνώνεται (με τις ευλογίες εκπαιδευτικών και γονέων) σε διοργάνωση χοροεσπεριδών, σαν να επρόκειτο για συλλόγους ηλικιωμένων κυριών.

Οι φετινές καταλήψεις ήταν επομένως κατά μια έννοια λαμπρή ευκαιρία να διδαχθούν τα παιδιά στην πράξη μερικές βασικές αρχές των δημοκρατικών διαδικασιών. Στα περισσότερα σχολεία βέβαια ουδείς εκμεταλλεύτηκε την ευκαιρία αυτή, εφ' όσον γονείς και εκπαιδευτικοί υιοθέτησαν μια αμήχανη στάση ασφαλούς ουδετερότητας και απλά δεν ασχολήθηκαν με την ουσία του θέματος.

Αν θα έπρεπε να καταλήξουμε σε κάποιο συμπέρασμα / πρόταση, αυτό θα ήταν να τολμήσουμε την επόμενη φορά ουσιαστικότερο και λεπτομερέστερο διάλογο με τα παιδιά μας. Να τους υποδείξουμε τον τρόπο της σωστής, δημοκρατικής λειτουργίας των μαθητικών κοινοτήτων. Να τα εκπαιδεύσουμε στις διαδικασίες. Να ακούσουμε προσεκτικά και με ανοιχτό μυαλό τις απόψεις και τους προβληματισμούς τους, χωρίς να διστάζουμε να εκφράζουμε τις αντιρρήσεις και τη δημιουργική κριτική μας.

Οι καταλήψεις δεν πρέπει να είναι «χαβαλές» και όλοι μας πρέπει να κατανοήσουμε ότι η επανάσταση είναι πολιτική πράξη και ως τέτοια οφείλει να συνοδεύεται από υπευθυνότητα και να διακρίνεται για τη σοβαρότητά της.

Αλίκη Ματθαίου - Μπλαβέρη

Για την κάλυψη των «χαμένων ωρών»

Το υπουργείο Παιδείας, για μια φορά ακόμα, έκανε το θαύμα του. Τιμωρεί μαθητές και γονείς με περικοπή εκδρομών, διακοπών και με παράταση σχολικού έτους. Άλλα παιδιά θα πηγαίνουν εκδρομές και άλλα θα είναι «τιμωρία». Ο ένας γονιός, με το ένα παιδί θα κάνει γιορτές στην εξοχή και ο άλλος, με το άλλο παιδί, στην πόλη. Η αναπλήρωση δεν είναι ποσοτική υπόθεση, δεν υπάρχει λόγος αναπλήρωσης όλων των ωρών, από τα τεχνικά ως τη γυμναστική. Η αναπλήρωση των βασικών γνωστικών αντικειμένων είναι που επιβάλλεται, γιατί είναι προαπαιτούμενα για την ομαλή εξέλιξη της μορφωτικής πορείας των μαθητών.

Εμείς γνωρίζουμε τι αφήνει πίσω του, γεμίζοντας γρήγορα, το βιβλίο ύλης.

Εμείς γνωρίζουμε τι αφήνουν πίσω τους οι

αμέτρητες χαμένες ώρες από καθυστερημένους διορισμούς.

Οι ώρες της Ευέλικτης Ζώνης είναι αρκετές για να καλύψουν αυτό που χρειάζεται. Το είχαν πει και οι εκπρόσωποι του υπουργείου από την αρχή, αλλά το πήραν πίσω. Τελικά η «προαιρετική» Ευέλικτη Ζώνη είναι «στρατηγικός στόχος» και δεν επιτρέπεται να την αγγίξει κανείς! Δεν είναι «ελεύθερη επιλογή», ούτε «παιδαγωγική αυτονομία», ούτε «η χαρά του μαθητή και του δασκάλου», αλλά ο δρόμος για τη διάσπαση του Ενιαίου Αναλυτικού Προγράμματος, τη σύνδεση του σχολείου με τις εταιρίες - χορηγούς, την κατηγοριοποίηση των σχολείων και των παιδιών.

2007: Πιο ακριβή η «δωρεάν» Παιδεία

Οι δαπάνες που προβλέπονται στον κρατικό προϋπολογισμό του 2007 για την παιδεία είναι της τάξης των 6.904,27 εκ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 7,84% των συνολικών δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού. **Το ποσοστό αυτών των κονδυλίων είναι το 3,31% του ΑΕΠ (έναντι 3,53 % του 2006).**

Η υποχρηματοδότηση, δηλαδή, της παιδείας συνεχίζεται, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να επιλυθούν τα χρόνια λειτουργικά προβλήματα υποδομής της εκπαίδευσης, ούτε να εξασφαλιστεί η αναγκαία αναβάθμισή της.

Την ίδια στιγμή οι γονείς θα συνεχίσουν να πληρώνουν άλλον ένα προϋπολογισμό από το ήδη πενιχρό τους εισόδημα. Η «δωρεάν παιδεία» θα κοστίζει στις ελληνικές οικογένειες τη νέα σχολική χρονιά 2006-2007 περίπου 4 δις ευρώ.

Ανακαλυπτική-ερευνητική μάθηση και ...κοστρουκτιβισμός

«Το νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (Α.Π.Σ.) του Δημοτικού Σχολείου χαρακτηρίζεται από ευελιξία... η επιλογή, η οργάνωση και η προσέγγιση των γνωστικών αντικειμένων βασίζονται στη θεωρία της διαθεματικότητας δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην ανακαλυπτική-ερευνητική μάθηση και στη θεωρία του κοστρουκτιβισμού¹».

Θεωρούμε σημαντικό να διευκρινίσουμε τι σημαίνει για τη γνωσιοθεωρία του κοστρουκτιβισμού η έννοια της ανακάλυψης. Η ανακαλυπτική μέθοδος διδασκαλίας είναι «σχετική με την αυτορύθμιση κατά Πιαζέ... και έχει υποστηριχθεί από τον Μπρούνερ... κατά την ανακαλυπτική μέθοδο αφήνεται στους ίδιους τους μαθητές να μελετήσουν κάποιο φαινόμενο ή πρόβλημα και να οδηγηθούν μόνοι τους στην ανακάλυψη του νόμου ή των εννοιών ή των σχέσεων που υπεισέρχονται στο υπό μελέτη θέμα²».

Σύμφωνα με αυτή τη γνωσιοθεωρία ο μαθητής ανακαλυπτικά κατασκευάζει την προσωπική του άποψη για την ουσία των φαινομένων. Δηλαδή ο μαθητής μόνος του θα ανακαλύψει τη διαδικασία της διαίρεσης στα μαθηματικά, ή αργότερα τις έννοιες της συνάρτησης, της παραγώγου, ενώ στις φυσικές επιστήμες μόνος του ο μαθητής θα «ανακαλύψει» τη δομή του ατόμου, τους νόμους του Νεύτωνα ή ότι το DNA συνίσταται από νουκλεοτίδια. Αυτή είναι και η σημαντικότερη ουτοπία για τον ιδεαλισμό που κρύβεται πίσω από τη μάσκα της διαθεματικότητας και των δήθεν ανακαλυπτικών μεθόδων. Διότι δεν μπορούν οι μαθητές ούτε στο Δημοτικό, ούτε στο Γυμνάσιο ούτε στο Λύκειο σε μια ή δυο διδακτικές ώρες να «ανακαλύψουν» έννοιες και θεωρίες που χρειάστηκαν ορισμένους από τους πιο λαμπρούς επιστήμονες και πολλά χρόνια επίπονης

Του Δημήτρη Χαντζόπουλου από «Τα Νέα»

εργασίας για να τις ανακαλύψουν. Γι' αυτό αποτυγχάνουν οι κοστρουκτιβιστικές διδακτικές μέθοδοι, διότι οι μαθητές δεν μπορούν να κατασκευάσουν τις έννοιες της θερμότητας, της θερμοκρασίας, της ενέργειας, της ισχύος ούτε να διατυπώσουν την μηχανική θεωρία, την ατομική θεωρία, την κβαντική θεωρία, σε ένα μαθησιακό περιβάλλον όπου ο δάσκαλος, αντί να μεταδώσει την επιστημονική γνώση που έχει συσσωρευθεί από την μακρόχρονη κοινωνική πείρα, έχει ένα παθητικό ρόλο στη διδακτική πράξη, διότι δεν του επιτρέπεται σε καμία περίπτωση να «υπαγορεύει το σωστό συμπέρασμα» όπως αναφέρεται στο βιβλίο του δασκάλου των Φυσικών Επιστημών της Ε' Δημοτικού.

Από άρθρο της Μ. Κουσαθανά - Εκπαιδευτικού

¹ Αλαχιώτης Σ., πρόεδρος Π.Ι. επί ΠΑΣΟΚ: Στοιχεία από τον παιδαγωγικό σχεδιασμό των ΔΕΠΠΣ και των ΑΠΣ της υποχρεωτικής εκπαίδευσης σ. 3

² Τσαπαρλής Γ., Θέματα διδακτικής Φυσικής και Χημείας στη μέση εκπαίδευση, σ.44, εκδόσεις Γρηγόρης.

ΣΧΟΛΙΚΑ ΚΥΛΙΚΕΙΑ

Με νέα υπουργική απόφαση, η οποία δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 1183/31.8.06, τ. Β', καθορίστηκαν τα προϊόντα που επιτρέπεται να πωλούνται στα κυλικεία Δημόσιων και Ιδιωτικών Σχολείων. Νέα στοιχεία στη λίστα είναι ότι:

- υπάρχουν κάποιες διαφορές ανά βαθμίδα εκπαίδευσης αφενός, αλλά και ανάμεσα σε ημερήσια και νυκτερινά σχολεία.
- υπάρχουν προδιαγραφές περιεκτικότητας π.χ. σε λιπαρά, ζάχαρη, νάτριο κ.ά.
- προστέθηκαν προϊόντα (περισσότερα για τη δευτεροβάθμια), όπως σοκολάτα, γάλα με κακάο, μπισκότα, γαλοπούλα στο τοστ κ.ά.

Επί της ουσίας όμως:

- ✓ Ανεξάρτητα από το τι προβλέπεται, η λίστα δεν εφαρμόζεται στα περισσότερα σχολικά κυλικεία.
- ✓ Σύμφωνα με την «εκπαιδευτική μόδα» της εποχής, το σχολικό πρόγραμμα γεμίζει με «αγωγές» υγείας, διατροφής, καταναλωτή κ.λπ., ενώ την ίδια στιγμή το κυλικείο του σχολείου πουλάει ακατάλληλα προϊόντα.
- ✓ Η ανάθεση του κυλικείου με πλειοδοτικό διαγωνισμό και ο σοβαρός υπολογισμός των εσόδων απ' αυτό στον προϋπολογισμό του σχολείου, έχει συνέπειες τόσο στο κόστος των προϊόντων όσο και στη διατροφή των παιδιών.
- ✓ Η επιστημονική έρευνα είναι αμείλικτη: Πλησιάζει το 40% το ποσοστό των παιδιών 9-18 ετών με υπέρταση και υψηλή χοληστερίνη, δηλ. η νέα γενιά απειλείται από τις λεγόμενες «γεροντικές ασθένειες»
- ✓ Όσο για την αύξηση της παιδικής παχυσαρκίας, μεγάλη φαρμακοβιομηχανία ανακοίνωσε πως έχει έτοιμο το φάρμακο αδυνατίσματος για παιδιά, γεγονός που προκαλάσε σάλο στην ιατρική κοινότητα, καθώς εκφράζονται φόβοι είτε για πιθανή κατάχρησή του, είτε για νομιμοποίηση των αιτιών που προκαλούν το φαινόμενο και κυρίως την πλήση εγκεφάλου που γίνεται στα παιδιά μέσω της τηλεοπτικής διαφήμισης

επεξεργασμένων τροφών, γλυκών και αναψυκτικών.

* Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Μελέτης της Παχυσαρκίας, οι διαφημιστικές εταιρίες χρησιμοποιούν παιδοψυχιάτρους για να διαμορφώσουν τις επιθυμίες των παιδιών, ακυρώνοντας κάθε γονεϊκή αλλά και επιστημονική συμβουλή. Για να έχουμε εξασφαλισμένο ένα αποδεκτό επίπεδο διατροφής των παιδιών για τις 5 - 9 ώρες που αυτά βρίσκονται στο σχολείο τους, θα πρέπει:

- ✓ Να μη δοθούν τα κυλικεία σε ιδιωτικές εταιρίες, που θα κερδοσκοπήσουν σε βάρος της υγείας των παιδιών μας. Πολλές φορές - δυστυχώς - εταιρίες του είδους, όπως π.χ. Coca Cola, Mc Donald's κ.ά., που τα προϊόντα τους επιβαρύνουν σημαντικά την υγεία των παιδιών μας, τους κάνουν και διατροφικά μαθήματα π.χ. στο πλαίσιο της ευέλικτης ζώνης.
- ✓ Όχι ανάθεση των κυλικείων με πλειοδοτικό διαγωνισμό. Η Σχολική Επιτροπή να αποφασίζει με κοινωνικά κριτήρια.
- ✓ Να τηρείται ο κατάλογος των προϊόντων που επιτρέπονται.
- ✓ Να ελέγχεται το ποσοστό κέρδους και τα έσοδα από την εκμίσθωση να διατίθενται για πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες και όχι - όπως μέχρι τώρα - για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών του σχολείου.

Ειδήσεις...

Διορισμοί; Μια από τα ...ίδια!

✓ Το ξεκίνημα κι αυτής της σχολικής χρονιάς δεν βρήκε όλους τους εκπαιδευτικούς στις θέσεις τους, ούτε όλα τα βιβλία στα σχολεία, αντίθετα με τις καλοκαιρινές εξαγγελίες των αρμοδίων και τους κομπασμούς τους κατά την τέλεση του αγιασμού. Δυστυχώς οι διορισμοί έγιναν με το σταγονόμετρο, μήπως και περισσέψει καμιά ώρα, με επακόλουθο να λείψουν πολλές, οι οποίες προστέθηκαν, διαιρέθηκαν κ.λπ. και οδήγησαν σε προσλήψεις ομήρων... συγγνώμη υρομισθίων. Το ότι έλειψαν από Γυμνάσια και Λύκεια του Δήμου μας Φιλολόγοι, Μαθηματικοί, Φυσικοί, Ασήμαντο! Από δω και πέρα, κάνετε την προσευχή σας να μην αρρωστήσει εκπαιδευτικός, γιατί ... μάλλον δεν θα αναπληρωθεί!

Σχολική Στέγη: Ο Χρόνος τρέχει σε βάρος των παιδιών μας!

✓ Το σοβαρό πρόβλημα της έλλειψης σχολικών αιθουσών, που οξύνεται κάθε χρόνο στο Δήμο μας, θα αντιμετωπιστεί μόνο με δέσμευση οικοπέδων. Αυτό ήταν το υπ' αριθ. ένα ζήτημα που μελετήσαμε, διεκδικήσαμε και δημοσιοποιήσαμε, με σοβαρή επιτυχία μας την αντιστροφή του αρνητικού κλίματος που υπήρχε - αυστηρά διαμορφωμένο - στις παρατάξεις του Δημοτικού Συμβουλίου. Δυστυχώς, οι διαδικασίες για τα ήδη δεσμευμένα (από χρόνια) δεν έχουν προχωρήσει, ενώ στις νέες προτάσεις έγιναν ελάχιστα βήματα μπροστά. Έτσι τα νηπιόκρια των 2ου & 7ου Νηπιαγωγείων συνεχίζουν να φοιτούν πρωί - απόγευμα εναλλάξ! Στο μεταξύ οι αποθήκες, οι βιβλιοθήκες, τα γυμναστήρια κ.λπ. που μπορούσαν (;) να χρησιμοποιηθούν ως αίθουσες διδασκαλίας, τελείωσαν.

✓ Δυστυχώς στην αρνητική κατεύθυνση αυτή, βοηθά και η υπουργική απόφαση 81839/ΣΤ1 - ΦΕΚ 1150Β/5/25.8.2006, που αλλάζει τις προδιαγραφές των οικοπέδων για ανέγερση σχολείων. Αν εφαρμοστούν αυτές, θα ψάχνουμε για κατάλληλο οικόπεδο στον...Αρη! Γράφτηκε στον τύπο ότι, μετά από αντιδράσεις που εκδηλώθηκαν, το έπουργείο θα αποσύρει την απόφαση... Περιμένουμε!

Κι ένα θετικό...χωρίς αντίκρισμα!

✓ Μετά από μακροχρόνια διεκδίκηση οργανώσεων γονέων κι εκπαιδευτικών για μείωση των μαθητών σε 20 ανά τμήμα, με φεινές εγκυκλίους του το ΥΠΕΠΘ ορίζει ανώτατο όριο ανά τμήμα για τα Δημοτικά τους 25 μαθητές (+3 αν δεν υπάρχει αίθουσα) και σε 30 για τα Γυμνάσια-Λύκεια. Όμως, πως θα πραγματοποιηθεί αυτό στο Παλαιό Φάληρο, όταν δεν υπάρχουν αίθουσες (όπως π.χ. στο 1ο & 9ο Δημοτικό, στο 4ο Δημοτικό), όπου έχουμε τμήματα 30-31 μαθητών;

Το πρώτο νομοθέτημα για τη δημόσια Παιδεία:

«Χαρώνδας ενομοθέτησεν πρώτος τους υιείς άπαντας των πολιτών μανθάνειν γράμματα της πόλεως χορηγούσης τους μισθούς τοις διδασκάλοις».

(Διόδωρος ο Σικελιώτης, Ιστορική Βιβλιοθήκη, Βιβλίο 12, κεφ. 12)

(Ο Χαρώνδας - Κατάνη Ν. Ιταλίας, 6ος π.Χ. αιώνας - πρώτος νομοθέτησε όλα τα παιδιά των πολιτών να μαθαίνουν γράμματα και η πόλη να πληρώνει τους μισθούς των δασκάλων).

ΤΙ ΔΗΜΟΣΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΘΕΛΟΥΜΕ ΤΕΛΙΚΑ;

Με μεγάλη προσδοκία η εκπαιδευτική κοινότητα περίμενε τα νέα σχολικά βιβλία. Γιατί το σύγχρονο, το καινούριο, ελπίζουμε πάντα πως θάναί φρέσκο, όμορφο, χρηστικό και θ' ανταποκρίνεται στις σημερινές ανάγκες του σχολείου. Όμως, ιδιαίτερα για τα σχολικά βιβλία, είναι πολύ συγκεκριμένα αυτά που ενδιαφέρουν από κάθε άποψη:

- α) Να είναι χρηστικά, ιδιαίτερα για τους μαθητές, αλλά και τους δασκάλους.
- β) Να είναι θελκτικά, όμορφα, για να τραβούν την προσοχή των παιδιών και να τους τραβούν το ενδιαφέρον.
- γ) Το περιεχόμενο (γι' αυτό μπορεί να γραφούν τόμοι ολόκληροι κριτικής).
- δ) Η γλώσσα να είναι κατανοητή και η σύνταξη απλή, ανάλογη προς την ηλικία και επόμενα το επίπεδο του παιδιού.

Η σχολική πραγματικότητα μας διδάσκει, όμως, πως άλλο θεωρία και άλλο πράξη.

- ✓ Οι καθηγητές είναι υποχρεωμένοι, σύμφωνα με το αναλυτικό πρόγραμμα, να ολοκληρώσουν την περιφέρη διδακτέα ύλη, ανεξάρτητα απ' τη δυσκολία που αντιμετωπίζουν οι μαθητές τους.
- ✓ Οι μαθητές, κατά κανόνα, αγωνίζονται ν' ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις - απαιτήσεις, χωρίς ανάσα, χωρίς να προλαβαίνουν να αφομοιώσουν την ύλη. Σταδιακά, αντιμετωπίζεις ως δάσκαλος την κούραση και την παραίτησή τους.
- ✓ Οι γονείς αγωνίζονται να κατανοήσουν και να βοηθήσουν όπως και όσο μπορούν, πολλές φορές με λάθος τρόπο, αλλά τις περισσότερες με «σκληρό τίμημα» την ατέλειωτη κόντρα με το εγώ και την επιχειρούμενη αυτονομία του εφήβου.

Κάθε βαθμίδα, Δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο και ένα βήμα στο εκπαιδευτικό χάος! Για τα νέα βιβλία του

Γυμνασίου, λοιπόν, ο λόγος! Ήδη έχουν γραφεί εκτενέστερες κριτικές και θα γραφούν και άλλες. Ένα ερώτημα μόνο: Αυτοί όλοι οι κύριοι, ειδικοί, σύμβουλοι, συγγραφείς, μελετητές κ.λπ. που εργάστηκαν πάνω σ' αυτά, έκαναν τον κόπο να πάρουν στα χέρια τους τα βιβλία της ΣΤ' Δημοτικού; Μπήκαν ποτέ σε τάξη να διδάξουν; Πόσο άραγε ωριμάζει ένα παιδί μέσα σ' ένα καλοκαίρι, για να μπορέσει να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του νέου σχολείου; Ορθώθηκε ένας τοίχος ανάμεσα στο Δημοτικό και το Γυμνάσιο! Το παιδί καλείται να γκρεμίσει αυτόν τον τοίχο για να προχωρήσει. Αν δεν τα καταφέρει, κακό του κεφαλιού του! Καθηγητές και μαθητές καλούνται να βρουν τη «χρυσή τομή». Ποιος μίλησε για σταδιακή προσαρμογή του παιδιού σ' ένα εντελώς διαφορετικό σχολικό περιβάλλον; Ποιος ενδιαφέρθηκε αν τα παιδιά μπορούν ν' ανταποκριθούν; Βομβαρδίζονται από ένα τρομακτικό πλήθος γνωστικών αντικειμένων (14-15 διαφορετικά βιβλία). Αλλά το χειρότερο είναι ότι αυτά τα βιβλία, αντί να τα βοηθούν, τα δυσκολεύουν αφάνταστα (γλώσσα, ύφος, πυκνότητα λόγου, ορισμοί, δύσκολο περιεχόμενο). Αν αυτή η έρημη απόκτηση γνώσης καταντάει μαρτύριο για ένα παιδί 12-13 ετών, που θέλει το ταλαίπωρο και να παίξει και να χαζέψει, ποιος νοιάζεται; Ακούγοντας όλους τους «ειδήμονες», στα τηλεοπτικά μέσα, γίνεσαι εκτός εαυτού. Πόση ευκολία στους χαρακτηρισμούς! Κακοί δάσκαλοι, ανεπαρκείς, αδιάφοροι, αναισθητοί κ.λπ., αλλά και μαθητές κακομαθημένοι, τεμπέληδες! Άλλωστε «μ' όποιο δάσκαλο καθίσεις, τέτοια γράμματα θα μάθεις», λέει ο λαός μας.

Σκόπιμα, πιστεύω, μας δείχνουν το δέντρο για να μη βλέπουμε το δάσος. Να μην ακούμε, γονείς και δάσκαλοι, εκείνες τις φωνές που χτυπάνε το καμπανάκι του κινδύνου. Φωτισμένοι δάσκαλοι, τεκμη-

ριωμένα, καταγγέλλουν ότι τα νέα βιβλία προσφέρουν αποσπασματική γνώση που δυσκολεύει το παιδί να αφομοιώσει. Πολλά απ' αυτά τα χαρακτηρίζει αντιεπιστημονικότητα και ιδεολογική μονομέρεια. Σαν να μη θέλουν να αγαπήσει το παιδί το σχολείο, να μάθει να σκέφτεται, να κρίνει, να αμφισβητεί (ακόμα και την αυθεντία του δασκάλου).

Τι δημόσιο σχολείο θέλουμε τελικά; Σχολείο για λίγους και εκλεκτούς; Σχολείο που θα δίνει απολυτήρια σε λειτουργικά αναλφάβητους μαθητές; Σχολείο με παιδιά γεμάτα απόγνωση, που θα τρέχουν ασταμάτητα απ' το πρωί ως το βράδυ, για να κατακτήσουν την όποια γνώση ή παιδεία, που, αφού δοκίμασαν, έπεισαν τον εαυτό τους ότι είναι ανίκανα και πέρασαν στην αδράνεια και την απάθεια;

Είναι υποχρεωτική η 9χρονη εκπαίδευση. Πότε δημοσιεύτηκαν τελευταία στατιστικά στοιχεία που δείχνουν το τρομακτικό πρόβλημα: Πόσα και ποια παιδιά εγκαταλείπουν την εκπαίδευση απ' το Δημοτικό; Πόσα και ποια δεν τελειώνουν το Γυμνάσιο; Ποια είναι η τύχη και το μέλλον τους; Είναι βαθιά ταξικό το εκπαιδευτικό μας σύστημα και δεν μπορεί να πιστεύουμε ακόμα σε ατομικές λύσεις.

Γονείς και δάσκαλοι, έχουμε μεγάλη ευθύνη και για το παρόν και για το μέλλον του Δημόσιου Σχολείου. Το χρωστάμε στα παιδιά μας. Εμείς πρέπει να υποχρεώσουμε την πολιτεία να πάρει εκείνες τις πολιτικές αποφάσεις, να ψηφίσει εκείνους τους νόμους, να δώσει τα αναγκαία κονδύλια, που θα στοχεύουν συνολικά στην αναβάθμιση του Δημόσιου Σχολείου και όχι στην υποβάθμιση και τη διάλυσή του.

Μαρία Τροχάτου

Φιλολόγος - Μητέρα μαθητή Α' Γυμνασίου

Γράμμα προς καθηγητές - γονείς με αφορμή τις καταλήψεις

Μας κατηγορείτε ότι είμαστε μικροί και ανώριμοι και άρα δεν έχουμε δικαίωμα να διαμαρτυρούμαστε.

Μας κατηγορείτε ότι είμαστε ανεύθυνοι και υποκινούμενοι από άλλους.

Μας αφαιρείτε το δικαίωμα να δοκιμάσουμε κι εσείς κάνουμε λάθος.

Για σας είμαστε λάθος γενιά, χωρίς αξίες, γενιά του κινητού, της ευκολίας.

Γενιά όμως δική σας. Γιατί εσείς μας φτιάξατε έτσι και μας συνηθίσατε στις εύκολες λύσεις.

Ο μαθητής δεν πρέπει κατά τη γνώμη σας να έχει λόγο γι' αυτά που ζει και γι' αυτά που του ετοιμάζουν; Πρέπει μόνο να διαβάσει; Τότε πως θα ωριμάσει;

Δεν έχουμε προβλήματα; Τι ζητάμε; Ένα σχολείο διαφορετικό απ' αυτό που μας στέλνετε. Ένα

σχολείο που θα μας αφήνει να χαρούμε, να ζήσουμε την εφηβεία μας, να διασκεδάσουμε, να κάνουμε σχέσεις.

Τι έχουμε; Σχολείο-σπίτι-φροντιστήριο, εξετάσεις αντί για μόρφωση, αβέβαιο μέλλον.

Εμείς περιμένουμε από σας πρώτα-πρώτα να μας ακούσετε και ύστερα να μας στηρίξετε για να ενώσουμε τις δυνάμεις μας για να φτιάξουμε ένα σχολείο που να μας μορφώνει και να φτιάχνει την προσωπικότητά μας. Όλα αυτά που για πρώτη φορά ζήσαμε με τις καταλήψεις ήταν ένα διαφορετικό σχολείο για μας. Μπορέσαμε να συζητήσουμε με τους συμμαθητές μας, να καταλάβουμε τι γίνεται στην Παιδεία, να σκεφτούμε το γιατί μπαίνουν πιο πολλές εξετάσεις και από πιο νωρίς στα σχολεία, γιατί καθιέρωσαν τη βάση του «10» και ταυτόχρονα θέλουν ιδιωτικά πανεπιστήμια. Δεν μας κατεύθυνε και δεν μας υποκίνησε κανείς. Ήταν απλό, όπως το πάτημα ενός διακόπτη. Με το γενικότερο αναβρασμό, πήραμε το μήνυμα, λειτουργήσαμε όπως η ηλικία μας προστάζει. Μπορεί κάποια πράγματα να μην τα κάναμε σωστά, μάθαμε όμως και αυτό ήταν κέρδος για μας.

Το κακό ήταν ότι δεν ήταν όλοι οι συμμαθητές μας μαζί σ' «αυτό το σχολείο», δεν τα μοιραστήκαμε όλοι αυτά. Όμως στις ψηφοφορίες, ό,τι κι αν λέτε, γιατί λέτε πολλά, οι συμμαθητές μας ήταν εκεί και ψήφισαν με μεγάλη διαφορά υπέρ της κατάληψης (και στη μυστική).

Το άλλο κακό ήταν ότι δεν ήταν μαζί οι γονείς και οι καθηγητές μας, εσείς, για να έχουμε μεγαλύτερη δύναμη.

Κλείνω με μια κουβέντα όχι δική μου αλλά κάποιου μεγάλου που μου έκανε την πιο πολλή εντύπωση: «Η Κυβέρνηση και όσοι διαφωνούν με τις καταλήψεις

και τις θεωρούν παράνομες, δεν έκανε καμία κίνηση η ίδια να τις σταματήσει. Έβαλαν τα κανάλια να τρομοκρατήσουν και να επηρεάσουν τους γονείς σας, τους διευθυντές και τον κόσμο και αυτοί να φραγθούν μεταξύ τους αλλά και με σας. Έτσι θα περάσουν πιο εύκολα αυτά που θέλουν. Προσέξτε.» Αυτό έχω να πω κι εγώ: - Προσέξτε!

**Κωνσταντίνος
Μαθητής Γ' Λυκείου**

Έρευνα της Ε.Σ.Υ.Ε. για τον Οικογενειακό Προϋπολογισμό

Τα στοιχεία από την έρευνα του οικογενειακού προϋπολογισμού (ΕΟΠ) που πραγματοποιεί κάθε χρόνο η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία δείχνουν ότι τα περισσότερα χρήματα για παροχή υπηρεσιών στο χώρο της εκπαίδευσης τα δίνουν οι γονείς εκείνοι που έχουν παιδιά στο γυμνάσιο και το λύκειο: το 2005 οι δαπάνες για φροντιστήρια ανήλθαν σε 503 εκατ. ευρώ, για ξένες γλώσσες σε 346 εκατ. ευρώ και για ιδιαίτερα μαθήματα -όπου κατά το πλείστον οι καθηγητές παίρνουν «μαύρα» τα λεφτά- σε 258 εκατ. ευρώ. Συνολικά δηλαδή 1,1 δισ. ευρώ για την παραπαιδεία του γυμνασίου και του λυκείου.

Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, για παιδικούς σταθμούς και υπηγοργεία πλήρωσαν 135 εκατ. ευρώ, για ξένες γλώσσες 248 εκατ. ευρώ, για φροντιστήρια και ιδιαίτερα 42 εκατ. Ευρώ (χωρίς να υπολογίζονται και οι δαπάνες για ιδιωτικά σχολεία). Σύμφωνα με την ίδια έρευνα της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, οι δαπάνες για σπουδές σε επαγγελματικές και τεχνικές σχολές αλλά και για ιδιωτικά ΙΕΚ (που χαρακτηρίζονται ότι ως τριτοβάθμια αλλά ως μετα-δευτεροβάθμια εκπαίδευση) ανήλθαν πέρυσι στα 129 εκατ. ευρώ.

Η Φωνή της Ένωσης
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ:
Γιώργος Νικολόπουλος
Πρόεδρος του Δ.Σ.
ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ:
Αλίκη Ματθαίου-Μπλαβέρη,
Εύη Μητροπούλου
Λεωφ. Αμφιθέας 29,
Τηλ./Fax: 210-9431966